

HELGUA: EL SUR DEL OTOÑO

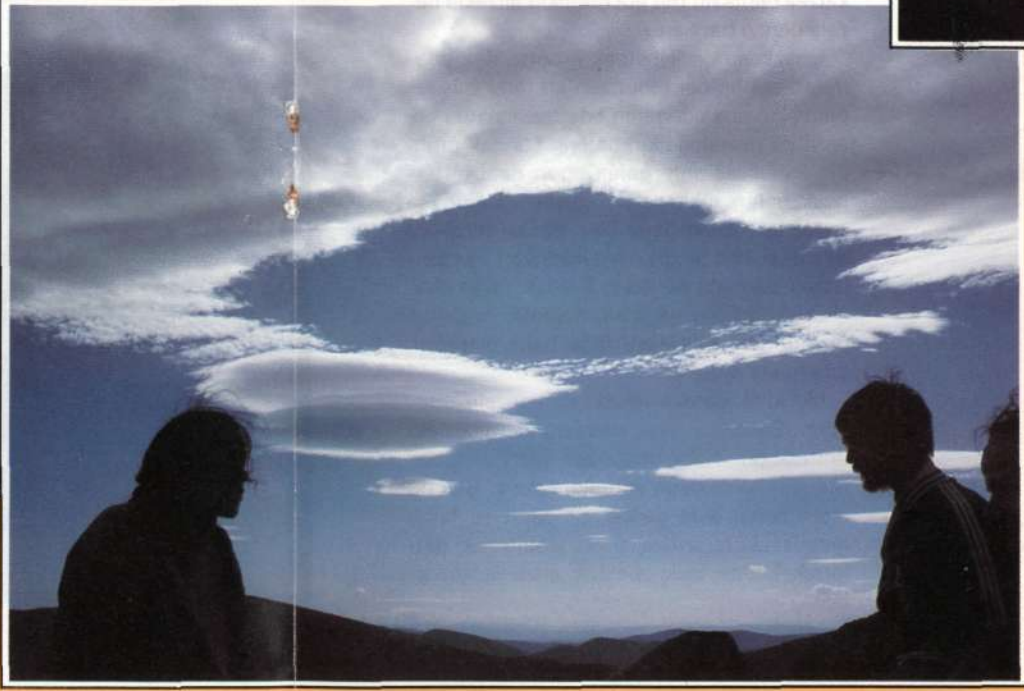
Santiago Yaniz

En el País Vasco, mitad cielo y mitad monte, acostumbrado a lo denso, al color ceniza y plomo que gravita sobre los valles y se cuelga de las montañas, sucede que algunos días de otoño e invierno el «haize beltza» (viento negro del noroeste) es empujado por el Sur —helgua— que ahuyenta el frío y las brumas y tiñe de colores el cielo

en una explosión que produce ilusión de verano, entre las fantasías del sol y los juegos de las nubes.

No hay rocío ni quietud. Todo adquiere prisa en un movimiento frenético. Huele a verano y a sed. Los colores se avivan y apagan, estallan encima, dibujando perfiles y sombras que sobrecogen tu espíritu apasionado. Nubes violetas, amarillas, rojas, negras; fantasmas en viaje, cabalgaduras etéreas de las brujas del akelarre de ayer.

Y el sol... tímido como un niño al despertar, dudando si debe iluminar el encanto de la mañana.

Fotos del autor

AIZARTE

Jexux Aizpurua

AIZARTE

Aralarko ate

pago eta arte

noiznahi arrate

antzinan gerrate

haize eta kate

eutsi goiari

noiz arte?

AIZARTE...

Mendi artean jaiok ezin hitz egin beste ezertaz, mendiaz ez bada. Leihoetatik ez dut besterik ikusten. Ibai ertzean jaiok nintzen baina beti izan dut ibai horren jatorriaz, haizearen sorreraz, gailurren pakeaz, basoen isiltasunaz jakinmina. Bide guztiek mendira

naramate. Alferrik da, ezin ihesi joan, hala ere badakit mendien urrutietan itsasoa zai dudala.

Ez zait sekula ere bururatu hainbeste aldiz zapaldu eta zapaltzen ditudan bide eta zehar hauetaz idatzi beharko nuenik; hara hemen

nere aukera eta mendiarri zor diodan goratzarrea.

Ataundarrek ez bada, oso gutxi ezagutzen du leku hau, bai ordea artzaiek, baserritarrek, bai garai batetako jentilek ere.

Gailurtzaleen aurka, gora mendizaleak!

Belarririk gabeko «Astoa».

Kokaketa: Ataungo Elabarrena auzoa abiapuntu bezala, Iztatorren harrobirako bidea hartu behar da, eta han ditugu gure aurrean Aizarteko Mailoak. Hala ere, beste bi sarrera baditu auzo honek, bata Gurutzeberri deritzaion puntutik eta bestea Kobadi zeharretik Aralegiko zelaia.

Lehen ibilaldia egiteko auzo guztia zeharkatzea pentsatu dut eta horrekin aitzakia bezala bertso bat hartu.

Udazkena da. Hostoak aspertu dira adarretan eta horbel bihurtzen ari dira. Basoak bilutsik baina ederraren ederrez. Ezkurra ere erori da gaztainarekin batera. Larreak urritu eta ardiek ez dute goian egon nahi. Artaldeak beren dilin-dalan hotsekin herrietara datoz igarotzeko larre bila. Baina denak ez dira jetxi, han gelditu dira izadiaren zaintzailtzan pagoak, haritzak, lizarrak, gorostiak, elorriak, arteak, gaginak, mailoak, txabolak eta iturriak, baita ere bela beltz, zapelari, arrano eta putreak.

Mendirako joateko berdina da edozein urtegarai. Bakoitzak bere edertasuna, grazia eta doinua du. Nahi duzunean joan zaitezke. Mendirako ez dago eguraldi txarrik. Beti du erakarpina, aide garbia, ur gardena, laino hertsia, elurra, izotza, zizak, jentilarriak, gailurrak, kobazuloak, abereak, artzaiek, zuhaitzak...